

Behandeling van paronychia

Auteur:	A. Voet- Van den Brink
Vertaald/bijgewerkt:	
Nieuwsbrief:	1994
Pagina:	18-19
Jaargang:	8
Nummer:	9
Toestemming:	
Illustraties:	
Bijzonderheden:	
Kernwoorden:	ontstoken nagelriem omloopje paronychia infectie wondbehandeling
Literatuur:	

Jonathan van Deelen is een achtjarige jongen die klaagt over een pijnlijke linker duim. Aanvankelijk besteden zijn ouders daar weinig aandacht aan. Een ravottend kind heeft wel eens vaker pijntjes. De ouders worden ongerust als in de linker oksel van Jonathan gezwollen lymfeklieren te voelen zijn. De moeder gaat met het kind naar de huisarts, die beiden doorstuurt naar de polikliniek wondbehandeling van het ziekenhuis. Zijn diagnose luidt: paronychia (ontstoken nagelriem of omloopje).

Wondjes aan vingers genezen vaak snel. Als die wondjes echter gaan ontsteken is behandeling door een arts in sommige gevallen nodig. Er zijn twee typen ontstekingen te onderscheiden die zorgvuldige behandeling behoeven. Paronychia, een ontstoken nagelriem en panaritium, in de volksmond ook wel fijt genoemd.

Paronychia is een ontstoken nagelriem die niet vanzelf geneest, doordat het nagelweefsel als 'vreemd lichaam' in een wond functioneert. Oorzaak is een beschadigde nagelriem, bijvoorbeeld door pulken. De ontsteking breidt zich vaak uit tot onder de nagel. Als behandeling uitblijft kan een paronychia leiden tot een panaritium.

Panaritium is een ontsteking van het diepere weefsel van de vinger, aan de binnenkant van de hand. Er is een porte d'entree, vaak een klein wondje dat in een paar dagen dicht gaat. Daaronder ontstaat een ontsteking. Er ontstaat een pijnlijke zwelling. Omdat het oorspronkelijke wondje weer dicht is, kan pus niet makkelijk naar de oppervlakte en ontstaat gevaar voor uitbreiding naar de diepte.

Blijft behandeling uit, dan kunnen ernstige complicaties optreden. Het bot van de vingerkootjes kan worden aangetast (osteomyelitis). Als tijdige behandeling uitblijft kan het soms nodig zijn een gedeelte van de vinger te amputeren.

Als Jonathan met zijn moeder op de polikliniek komt, heeft hij een pijnlijke, gezwollen duimtop. Nadat de diagnose paronychia is vastgesteld, volgt behandeling. De behandeling bestaat uit nagelextractie, ontlasting van het abces waarna de wond verder schoon moet worden.

Voor de nagelextractie wordt Jonathans duim verdoofd met een zogeheten 'oberst', een methode die wordt toegepast om vingers te verdoven. Aan de basis van de vinger worden aan de dorsale kant ter weerszijde van het basiskootje lidocaïne 1% ingespoten. Doordat beide vaatzenwv bundels met het verdovend middel omspoten worden, wordt de gehele vinger pijnloos. De verdoving blijft ongeveer anderhalf uur werkzaam.

De nagelextractie gebeurt onder bloedleegte. Door de hand enige tijd omhoog te houden,

loopt het meeste bloed er door de zwaartekracht uit. Een rubberen ventielslangetje wordt onder de duim strak met een kocher gefixeerd zodat het bloed niet opnieuw de duim in kan stromen.

De arts manoeuvreert de punt van een gebogen schaarje onder de nagel om de nagel van het nagelbed los te maken. Als dat is gebeurd, wordt de nagel met een klemmetje verwijderd. Vaak is dat voldoende om de pus te draineren. Als de wond is schoongemaakt wordt er op het nagelbed een vet gaasje aangebracht. Dit om te voorkomen dat het verband op het pijnlijke nagelbed blijft plakken.

Jonathan krijgt een drukverband en een mitella, waarbij de hand hoog gehouden moet worden. Hij moet na twee dagen terug komen ter controle.

Bij controle ziet de wond er rustig uit. Jonathans moeder krijgt instructies mee om de wond drie keer per dag gedurende tien minuten te weken in een lauw badje met Biotex (groen). Het weken van vuile wonden in Biotex of soda, dat vroeger veel werd gebruikt, leidt meestal tot goede resultaten, de wond wordt er mooi schoon door. Biotex wordt dus alleen gebruikt om de wond schoon te maken. Biotex geneest niet. Meestal voldoet weken in een Biotex of sodabad om de wond schoon te krijgen. Een hele vieze wond, die niet gaat granuleren maar een vies, eiwitachtig beslag krijgt, wordt wel behandeld met eusol. Dit middel lost de necrose en het eiwitbeslag als het ware op. Is het beslag verdwenen, dan krijgt de wond de kans vanzelf dicht te granuleren.

Er wordt bij paronychia geen antibiotica gegeven omdat na de nagelextractie het ‘vreemde lichaam’ dat de infectie onderhoudt, is verdwenen en niets genezing in de weg staat. Slechts in uitzonderingsgevallen worden antibiotica voorgeschreven.

Vet gaas

In het begin zal het kwetsbare nagelbed steeds worden afgedekt met een vet gaas en eventueel een verbandje. Als de wond eenmaal mooi schoon is, geneest de vinger het best door er niets meer op te doen zodat de wond ‘aan de lucht’ kan drogen. Daarbij is het wel van belang om de aangedane vinger te ontzien en deze schoon te houden.

Bij Jonathan bleek het lang te duren voordat zijn duim er weer normaal uitzag. Een maand na de nagelextractie kwam Jonathan nog eens met zijn moeder op de poli omdat de moeder ongerust was over de duur van de genezing. Bij controle was de wond rustig, maar de nagel was nog niet zichtbaar.

De duim was niet meer pijnlijk, maar het gebied van het nagelbed was nog wel wat rood. De roodheid was echter een ‘gezonde roodheid’ die duidde op genezing en niet op infectie. Jonathans moeder kreeg het advies mee de wond zo droog mogelijk te verbinden en mechanische bescherming te bieden door middel van pleistertjes.

A. Voet- Van den Brink